

Miketz

Twee jaar geleden had Joseef de droom van de schenker uitgelegd, en hem voorspeld dat hij in zijn functie hersteld zou worden. Hij vroeg de schenker om bij de farao een goed woordje voor hem te doen. Weliswaar had hij carrière gemaakt in de gevangenis, maar hij wilde er toch liever uit. Pas twee jaar later, als de farao gedroomd heeft over koeien, denkt de schenker weer aan hem. Zo wordt Joseef uiteindelijk verlost. We zouden het een wonder kunnen noemen. Het feest van Chanoeka herinnert ons eraan dat wonderen een deel zijn van onze dagelijkse realiteit. We hoeven alleen onze innerlijke brillenglazen schoon te poetsen om ze te zien. Ik denk aan de momenten dat ik net geen ongeluk kreeg, aan de keren dat mij iets goeds ten deel viel dat ik niet zelf gecreëerd had, aan de mogelijkheden die mij gegeven zijn om iets tot stand te brengen. Ben-Goerion zei het al: 'Wie niet in wonderen gelooft, is geen realist'.

De Ramban verklaart dat als wij zichtbare wonderen meemaken, zoals de olie voor één dag die acht dagen bleef branden, we beter de verborgen wonderen in ons leven kunnen

zien. Wonderen waar we iedere dag in de Amida voor danken: *modim anachnu lachal nisecha she'b'cholyom imanu* – wij danken U voor Uw wonderen die wij iedere dag meemaken. Zonder deze dagelijkse herinnering zouden we misschien denken dat iets toeval was, dat we geluk gehad hadden, of dat ons succes te danken was aan onze goede strategie, stalen wilskracht, of superieur

Als wij zelf door een moeilijke, duistere, periode in ons leven gaan, mogen wij ook op verlossing hopen

inzicht. *Lo bechail, welo bakoach, ki im beruchi, amar haShem* – niet door macht, niet door kracht, maar door Mijn Geest, zegt Hashem', lezen we in Zecharja op sjabbat Chanoeka (4:6). Joseef zegt dat alleen

Hashem dromen kan uitleggen, hij is slechts een werktuig (Bereshit 40:8).

De Sefat Emet (Rabbi Yehudah Aryeh Leib Alter, 1847 – 1905) beschouwde Chanoeka als een voorbereiding op de uiteindelijke verlossing, de messiaanse tijd. Voordat *tikkun olam*, het herstel van de wereld, dat wij zelf moeten bewerkstelligen, voltooid is, heerst er (spirituele) duisternis op aarde. Griekenland verduisterde de ogen van Israëel door hen Tora, *mitzwot*, sjabbat, *rosj chodesjen* besnijdenis te ontnemen. Maar het *organuz*, het verborgen licht, dat we niet zien, bestond nog steeds. Men bleef geloven in de verlossing, die uiteindelijk kwam.

Als wij zelf door een moeilijke, duistere, periode in ons leven gaan, mogen wij ook op verlossing hopen, net als Joseef in zijn gevangenis. Met Chanoeka vieren we de terugkeer van ons vermogen het licht te zien. Wonderen gebeuren in ons leven. We ervaren een voorproefje van de (verlichte) komende wereld, zodat we de moed er in houden als we aan *tikkun olam* werken.

Chag Chanoeka sameach!

FOTO: WILLEM VAN DER VLIES